

Το τροπάριο του νηπιαγωγείου!

ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ ΛΟΪΖΟΥ*

Λυπάμαι που επαναλαμβάνομαι, αλλά φαίνεται από διάφορες δράσεις, αποφάσεις και προγραμματισμούς που αφορούν το νηπιαγωγείο, από επίσημους και ανεπίσημους φορείς, ότι χρειάζεται να υπενθυμίζονται, συνεχώς, τα αυτονόητα και επιστημονικά τεκμηριωμένα δεδομένα που σχετίζονται με την παιδαγωγική της προσχολικής περιόδου.

Το νηπιαγωγείο είναι ο εκπαιδευτικός χώρος στον οποίο τα παιδιά αλληλεπιδρούν με άλλα παιδιά και ενήλικες, δημιουργούν σχέσεις, σ' ένα πλαίσιο ευέλικτο και ευχάριστο (τις περισσότερες φορές) και μέσα από αυτές τις αλληλεπιδράσεις αναπτύσσονται και μαθαίνουν.

Το τροπάριο του νηπιαγωγείου είναι: «Το κάθε παιδί είναι μοναδικό και ξεχωριστό με τους δικούς του ρυθμούς μάθησης και ανάπτυξης». Αν θέλουμε να σεβόμαστε τα παιδιά της προσχολικής περιόδου δεν μπορούμε να τα χωρίζουμε σε ομάδες, με ηλικιακά ή αναπτυξιακά κριτήρια, καθώς το «εν δυνάμει» της μάθησης και της ανάπτυξης κυριαρχεί. Οι αλλαγές συμβαίνουν καθημερινά, και με τις κατάλληλες παιδαγωγικές προσεγγίσεις το κάθε παιδί πάει ένα βήμα πιο πέρα στο πλαίσιο της δικής του Ζώνης Επικείμενης Ανάπτυξης.

Η μελωδία αυτού του τροπαρίου περιλαμβάνει τη φωνή των παιδιών και την ενεργό συμμετοχή τους, σε όσα τα αφορούν και σχετίζονται με τη ζωή τους. Αυτή η μελωδία είναι γραμμένη σ' ένα πεντάγραμμο που χωρίζεται σε τρία μέρη, το παρελθόν το παρόν και το μέλλον.

Το κάθε παιδί έχει ένα παρελθόν, κατά το οποίο έχει αναπτύξει, έχει μάθει, έχει βιώσει εμπειρίες, χαρές και λύπες. Αυτό το παρελθόν το κουβαλά μαζί του και το επηρεάζει στο παρόν του, γι' αυτό θα πρέπει να είμαστε ικανοί να ακούμε και να παρατηρούμε τα παιδιά, πριν πάρουμε οποιεσδήποτε αποφάσεις που τα αφορούν άμεσα.

Το κάθε παιδί έχει ένα παρόν, στο οποίο βιώνει τη ζωή εκφράζοντας τις ικανότητες και τις ανάγκες του, δομώντας τις πολλαπλές του ταυτότητες του στο εδώ και τώρα! Παίζει, τσακώνεται, μαθαίνει να μετρά, κάνει φίλους, αναπτύσσεται, απολαμβάνει κάθε τι νέο, δυσκολεύεται να αντιμετωπίσει κάτι διαφορετικό, βρίσκει τρόπους να λύνει προβλήματα, ανησυχεί όταν δεν βλέπει τη μαμά του, δοκιμάζει κάτι καινούριο, αναστατώνεται όταν αλλάζει το πρόγραμμα του, λυπάται όταν πεθαίνει το κατοικίδιο του, χαίρεται όταν κατεβαίνει την τσουλήθρα ανάποδα. Όλα αυτά, και άλλα πολλά, είναι στη ζωή του παιδιού, είναι η πραγματικότητα του, και θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι με παιδαγωγικά κατάλληλους τρόπους να το στηρίξουμε σε όλα. Αυτή η στήριξη ταυτόχρονα αγγίζει και το μέλλον του παιδιού.

Το κάθε παιδί έχει ένα μέλλον, το οποίο δεν αφορά μόνο τα επόμενα εκπαιδευτικά του βήματα αλλά και τους προσωπικούς του στόχους και προσδοκίες. Στηρίζουμε το παιδί να μάθει και να αναπτυχθεί για να μπορέσει

να αντιμετωπίσει τα νέα δεδομένα στη ζωή του (π.χ. μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό) αλλά ταυτόχρονα για να βιώσει αυτά που το ίδιο θεωρεί (συνειδητά ή ασυνείδητα) σημαντικά για τον εαυτό του (π.χ. να γίνει μέλος μιας νέας παρέας).

Σ' ένα πεντάγραμμο με παρελθόν, παρόν και μέλλον, με μελωδία τη φωνή του παιδιού και τραγούδι τη μοναδικότητα του κάθε παιδιού δεν χωράει καμία αλλαγή στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Προσχολικής (3-6 χρόνων) αλλά ούτε και η όποια σχολειοποίηση προετοιμάζεται για τα παιδιά του νηπιαγωγείου. Φτάνει να βρίσκουμε αφορμές (π.χ. υποχρεωτική δωρεάν εκπαίδευση από τα 4 χρόνια) να γκρεμίσουμε ότι κατάλληλο χτίσαμε για το νηπιαγωγείο.

Είμαι στη διάθεση οποιουδήποτε φορέα, επίσημου ή ανεπίσημου, δημόσιου ή ιδιωτικού να παρουσιάσω και να αναδείξω τη σημασία του νηπιαγωγείου και τις ουσιαστικές του ανάγκες στο κυπριακό συγκείμενο.

***Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών της Αγωγής Πανεπιστήμιο Κύπρου**